A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2015. május 13.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Szociálpolitika — Csoportos létszámcsökkentés — 98/59/EK irányelv — Az 1. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontja — A »telephely« fogalma — Az elbocsátott munkavállalók számának számítási módjai”

A C-182/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Industrial Tribunal (Northern Ireland), Belfast (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2013. április 12-én érkezett, 2013. március 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

Valerie Lyttle,

Sarah Louise Halliday,

Clara Lyttle,

Tanya McGerty

és

a **Bluebird UK Bidco 2 Limited**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, C. Vajda, A. Rosas, Juhász E. (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. november 20-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Bluebird UK Bidco 2 Limited képviseletében D. Reade QC,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében L. Christie, meghatalmazotti minőségben, segítői: T. Ward QC és J. Holmes barrister,

* Az eljárás nyelve: angol.

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. és Szíjjártó K., meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Enegren, R. Vidal Puig és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. február 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1998. július 20-i 98/59/EK tanácsi irányelv (HL L 225., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 327. o.; helyesbítések: HL L 59., 2007.2.27., 84. o. és HL L 289., 2014.10.3., 24. o.) 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontja ii. alpontjának az értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a V. Lyttle, S. L. Halliday, C. Lyttle, valamint T. McGerty és volt munkáltatójuk, a Bluebird UK Bidco 2 Limited (a továbbiakban: Bluebird) között az előbbiek elbocsátása jogszerűségének tárgyában folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 98/59 irányelv (1) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az egységes szerkezetbe foglalta a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1975. február 17-i 75/129/EGK tanácsi irányelvet (HL L 48., 29. o.).

4 A 98/59 irányelv (2) preambulumbekezdése szerint fontos a munkavállalók védelmének megerősítése a csoportos létszámcsökkentések esetén, figyelembe véve eközben az Európai Unión belüli kiegyensúlyozott gazdasági és társadalmi fejlődés szükségességét.

5 Ezen irányelv (3) és (4) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„(3) mivel a konvergencia növekedése ellenére továbbra is vannak különbségek a Közösség tagállamaiban érvényben lévő rendelkezések között az elbocsátások gyakorlati megoldására és eljárásaira vonatkozóan, valamint azoknak az intézkedéseknek a tekintetében, amelyek az ilyen elbocsátások következményeit a munkavállalók számára enyhíteni hivatottak;

(4) mivel ezek a különbségek közvetlenül kihathatnak a belső piac működésére”.

6 Az említett irányelv (7) preambulumbekezdése hangsúlyozza a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítése elősegítésének szükségességét.

7 Ugyanezen irányelv „Hatály és fogalommeghatározások” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) csoportos létszámcsökkentések: az olyan elbocsátások, amelyeket valamely munkáltató egy vagy több, nem a munkavállalók személyében rejlő ok miatt foganatosít, és amelyeknél – a tagállamok választása szerint – az elbocsátottak száma:

i. vagy egy 30 napos időszak során:

– a rendszerint 20-nál több és 100-nál kevesebb munkavállalót foglalkoztató üzemekben [helyesen: telephelyeken] legalább 10 fő,

– a rendszerint legalább 100, de 300-nál kevesebb munkavállalót foglalkoztató üzemekben [helyesen: telephelyeken] legalább a munkavállalók 10%-a,

– a rendszerint 300 vagy annál több munkavállalót foglalkoztató üzemekben [helyesen: telephelyeken] legalább 30 fő,

ii. vagy egy 90 napos időszak során legalább 20 fő, függetlenül attól, hogy hány munkavállalót foglalkoztatnak rendszeresen az érintett üzemben [helyesen: telephelyen];

[...]

Az első albekezdés a) pontjában az elbocsátottakra vonatkozóan előírt szám számításakor elbocsátásnak kell tekinteni a munkaszerződéseknek a munkáltató által egy vagy több, nem az érintett egyéni munkavállalók személyében rejlő ok miatt kezdeményezett megszüntetését is, feltéve, hogy az elbocsátottak száma legalább öt fő.

(2) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni:

a) azoknak a munkaszerződéseknek a keretein belül történő csoportos létszámcsökkentésekre, amelyeket korlátozott időtartamra vagy meghatározott feladatra nézve kötöttek, kivéve ha az elbocsátások az ilyen szerződések lejárta vagy azok teljesítése előtt történnek;

[...]”

8 A 98/59 irányelv 2. cikke értelmében:

„(1) Ha egy munkáltató csoportos létszámcsökkentéseket tervez, megállapodás kötése céljából megfelelő időben konzultációkat kezdeményez a munkavállalók képviselőivel.

(2) A konzultációk kiterjednek legalább a csoportos létszámcsökkentések elkerülésének vagy az érintett munkavállaló-létszám csökkentésének módjaira és eszközeire, valamint a következmények enyhítésére olyan kísérő szociális intézkedések alkalmazása révén, amelyek – többek között – az elbocsátott munkavállalók áthelyezéséhez vagy átképzéséhez nyújtott támogatásra vonatkoznak.

[...]

(3) Annak érdekében, hogy a munkavállalók képviselői konstruktív javaslatokat tehessenek, a munkáltatók a konzultációk során megfelelő időben:

a) megadnak nekik minden, a tárgyra vonatkozó információt; továbbá

b) írásban feltétlenül közlik velük:

i. a tervezett elbocsátások okait;

ii. az elbocsátani kívánt munkavállalók számát és munkavállalói kategóriákat;

iii. a rendszerint alkalmazott munkavállalók számát és a munkavállalói kategóriákat;

iv. azt az időszakot, amely során a tervezett elbocsátásokat végre kívánják hajtani;

v. az elbocsátani kívánt munkavállalók kiválasztására javasolt ismérveket, amennyiben a nemzeti jogszabályok és/vagy a gyakorlat e jogot a munkáltatóra ruházzák;

vi. a nemzeti jogszabályokból és/vagy gyakorlatból következő végkielégítéstől eltérő, esetleges egyéb végkielégítés kiszámításának módszerét.

A munkáltató legalább az első albekezdés b) pontjának i–v. alpontjában előírtakra vonatkozó írásbeli tájékoztatás egy másolati példányát az illetékes állami hatóságnak eljuttatja.

[...]”

9 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A munkáltató minden tervezett csoportos létszámcsökkentésről írásban értesíti az illetékes hatóságot.

[...]

Ez az értesítés tartalmazza a tervezett csoportos létszámcsökkentésre és a munkavállalók képviselőivel folytatott, a 2. cikk által előírt konzultációkra vonatkozó összes lényeges információt, és különösen az elbocsátás okait, az elbocsátandó munkavállalók létszámát, a rendszerint foglalkoztatott munkavállalók létszámát és azt az időszakot, amely során az elbocsátásokat végre kívánják hajtani.”

10 Az említett irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen került megfogalmazásra:

„(1) Az illetékes állami hatóságnak bejelentett tervezett csoportos létszámcsökkentések a felmondási időre vonatkozó egyéni jogokra irányadó rendelkezések sérelme nélkül legkorábban 30 nappal a 3. cikk (1) bekezdésében előírt értesítést követően léphetnek hatályba.

A tagállamok feljogosíthatják az illetékes állami hatóságot, hogy az előző albekezdésben előírt határidőt lerövidítse.

(2) Az (1) bekezdésben előírt időszakot az illetékes állami hatóság arra használja fel, hogy megoldást keressen a tervezett csoportos létszámcsökkentések következtében felmerülő problémákra.”

11 Ugyanezen irányelv 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv nem korlátozza a tagállamoknak azt a jogát, hogy a munkavállalókra nézve kedvezőbb törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseket alkalmazzanak vagy fogadjanak el, vagy a munkavállalókra nézve kedvezőbb kollektív szerződések alkalmazását engedélyezzék vagy segítsék elő.”

Az Egyesült Királyság joga

12 A 98/59 irányelv Észak-Írország jogrendjébe a munkavállalók jogairól szóló 1996. évi rendelet (Employment Rights [Northern Ireland] Order 1996) XIII. részével került átültetésre, Anglia, Wales és Skócia vonatkozásában pedig a szakszervezetekről és a munkaügyi kapcsolatokról szóló egységes szerkezetbe foglalt 1992. évi törvény (Trade Union and Labour Relations [Consolidation] Act 1992) IV. részének II. fejezetével.

13 A munkavállalók jogairól szóló 1996. évi rendelet 216. §-a ekképpen rendelkezik: „Ha a munkáltató egy telephelyen 90 napon vagy annál rövidebb időszakon belül 20 vagy több munkavállaló elbocsátását tervezi, akkor a munkáltatónak konzultálnia kell az elbocsátásokról mindazon személyekkel, akik a tervezett elbocsátások vagy ezen elbocsátásokkal kapcsolatos intézkedések által esetlegesen érintett munkavállalók megfelelő képviseletére jogosultak.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 A 2012-es év elején a Bonmarché vállalkozás 394 női ruházati üzletet működtetett az Egyesült Királyság területén, és 4000 főt foglalkoztatott. Adminisztrációs szempontból a Bonmarché az Észak-Írország területén található üzleteit és a Man-sziget területén található egyetlen üzletét az Egyesült Királyságon belüli ügyei céljából egyetlen régióba (a továbbiakban: észak-írországi régió) tartozóként kezelte. 2012 elején az észak-írországi régió 20 üzlettel rendelkezett, amelyekben 180 főt foglalkoztattak.

15 Az alapügy felperesei a Bonmarché társaság négy különböző üzletében dolgoztak. Ezen üzletek különböző városokban voltak, nevezetesen Lurganban, Banbridge-ben, Omaghban és Belfastban, és külön-külön 20 főnél kevesebbet foglalkoztattak.

16 Mindegyik üzletet olyan „önálló költségközpontként” kezelték, amelynek a költségvetését a központi ügyintézés Nagy-Britanniában található helyén határozták meg. Szintén a központi ügyintézés helyén határoztak az egyes üzletek raktárkészletéről és értékesítési szempontjairól, és innen biztosították, illetve szervezték az áruellátást. Mindazonáltal valamennyi fióktelep-vezető befolyásolhatta a szállítandó áru mennyiségét és fajtáját. Az egyes üzletek üzletvezetői feleltek az adott üzlet tekintetében meghatározott célok megvalósításáért. A munkaórákkal való gazdálkodás központilag meghatározott keretei között a fióktelep-vezetőnek mérlegelési jogköre volt a tekintetben, hogy hány főt foglalkoztatnak teljes munkaidőben, és hányat részmunkaidőben.

17 Mivel a Bonmarché társaság fizetésképtelenné vált, 2012 januárjában átruházták a Bluebirdre. Közvetlenül ezen átruházást követően ez utóbbi átszervezési eljárásba kezdett, amely számos üzlet bezárásával járt, beleértve azokat az üzleteket is, ahol az alapügy felperesei dolgoztak.

18 A Bluebird által 2012-ben végrehajtott elbocsátások következtében a Bonmarché társaság az Egyesült Királyság területén már csupán 265 üzlettel rendelkezett, amelyekben 2900 főt alkalmaztak. Az észak-írországi régióban található üzletek száma 20-ról 8-ra, az ott foglalkoztatott személyek száma pedig 180-ról 75-re csökkent.

19 Az alapügy felpereseit más alkalmazottakkal együtt 2012. március 12-én bocsátották el. Az elbocsátási eljárást semmilyen, a 98/59 irányelv értelmében vett konzultációs eljárás nem előzte meg.

20 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy V. Lyttle a helyi egységek közül a lurgani üzletbe, S. L. Halliday a banbridge-i üzletbe, C. Lyttle az omaghi üzletbe, T. McGerty pedig a belfasti Ann Streeten található üzletbe volt beosztva munkavégzés céljából.

21 Az alapügy felperesei keresetet indítottak az elbocsátásuk érvényességének vitatása érdekében a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

22 E bíróság úgy véli, hogy a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontját lehet úgy értelmezni, hogy az abban szereplő 20 fő valamely adott telephelyen alkalmazott munkavállalók számára vonatkozik, de úgy is lehet értékelni, hogy ugyanezen szám a munkáltató egész vállalkozásában elbocsátott személyekre vonatkozik. E bíróság jelzi, hogy a jelen esetben helyénvaló a teleologikus értelmezés, és hogy a Rockfon-ítéletből (C-449/93, EU:C:1995:420) kitűnik, hogy a 75/129 irányelvet – amelynek a helyébe a 98/59 irányelv lépett – úgy kell értelmezni, hogy a lehető legtöbb gazdasági jellegű elbocsátás tartozzon a hatálya alá.

23 E körülmények között az Industrial Tribunal (Northern Ireland), Belfast (munkaügyi bíróság [Észak-Írország], Belfast) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjával összefüggésben ugyanazt jelenti-e a »telephely« szó, mint az ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának i. alpontjával összefüggésben?

2) Amennyiben nem, akkor az 1. cikk (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontja céljából lehet a »telephely« a vállalkozás olyan szervezeti alegysége, amely egy vagy több helyi egységből áll, ahol a vállalkozás munkavállalókat foglalkoztat?

3) Az irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjában a »legalább 20« fordulat a munkáltató valamennyi telephelyén végrehajtott létszámcsökkentések számára vonatkozik, vagy a telephelyenkénti létszámcsökkentések számára? Más szavakkal, a »20-ra« való hivatkozás »meghatározott telephely szerinti« 20-ra utal, vagy összesen 20-ra?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

24 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseivel, amelyeket együtt kell megvizsgálni, lényegében arra keresi a választ, egyfelől, hogy a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjában szereplő „telephely” fogalmát ugyanúgy kell-e értelmezni, mint az ugyanezen albekezdés a) pontjának i. alpontjában szereplő „telephely” fogalmát, másfelől, hogy a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalók tájékoztatására és konzultációjára vonatkozó kötelezettséget ír elő valamely vállalkozás meghatározott telephelye legalább 20 munkavállalójának 90 napos időszakon belüli elbocsátása esetén, de olyan esetben, amikor ugyanilyen időszak alatt a vállalkozás valamennyi telephelyén vagy bizonyos telephelyein végrehajtott elbocsátások összesített száma éri el vagy haladja meg a 20 munkavállalós küszöböt, nem ír elő ilyen kötelezettséget.

25 Amint az mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, mind a Bíróságnak előterjesztett észrevételekből kitűnik, a 98/59 irányelv átültetése során az Egyesült Királyság az ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjában szereplő küszöb alkalmazását választotta. Az alkalmazandó nemzeti jog értelmében, ha a munkáltató valamely telephelyen egy 90 napos időszakon belül legalább 20 munkahely megszüntetését tervezi, tiszteletben kell tartania a munkavállalók ezzel kapcsolatos tájékoztatására és konzultációjára irányuló eljárást.

26 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a „telephely” fogalma, amelyet a 98/59 irányelv nem határoz meg, uniós jogi fogalomnak minősül, és nem határozható meg a tagállamok jogszabályaira való utalással (lásd ebben az értelemben: Rockfon-ítélet, C-449/93, EU:C:1995:420, 25. pont). Ennek megfelelően önálló és egységes értelmezést kell kapnia az uniós jogrendben (lásd ebben az értelemben: Athinaïki Chartopoïïa ítélet, C-270/05, EU:C:2007:101, 23. pont).

27 A Bíróság már értelmezte a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában szereplő „telephely”, illetve „telephelyek” fogalmát.

28 A Bíróság a Rockfon-ítélet (C-449/93, EU:C:1995:420) 31. pontjában – a Botzen és társai ítélet (186/83, EU:C:1985:58) 15. pontjára hivatkozással – megállapította, hogy a munkaviszony lényegében a munkavállaló és a vállalkozás azon része közötti kötelék által jellemezhető, ahova a munkavállalót munkavégzésre beosztották. Ennélfogva a Bíróság a Rockfon-ítélet (C-449/93, EU:C:1995:420) 32. pontjában úgy ítélte meg, hogy a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában szereplő „telephely” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az – a körülmények szerint – azon egységet jelöli, ahova az elbocsátással érintett munkavállalókat a munkavégzésre beosztották. Az a tény, hogy a szóban forgó egység rendelkezik olyan igazgatósággal, amely a csoportos létszámcsökkentéseket önállóan végre tudja hajtani, nem lényeges a „telephely” fogalmának meghatározásához.

29 Kitűnik a Rockfon-ítélet (C-449/93, EU:C:1995:420) 5. pontjából, hogy a Dán Királyság – az ezen ítélet alapjául szolgáló előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő bíróság székhelye szerinti ország – az említett irányelv 1. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában meghatározott megoldást választotta.

30 Az Athinaïki Chartopoiïa-ítéletben (C-270/05, EU:C:2007:101) a Bíróság további pontosításokat tett a „telephely” fogalmával kapcsolatban, különösen úgy ítélve meg ezen ítélet 27. pontjában, hogy a 98/59 irányelv alkalmazásában többek között „telephelynek” minősülhet valamely vállalkozás keretében különálló, bizonyos állandóságot és stabilitást mutató egység, amelyet egy vagy több meghatározott feladat végrehajtására rendeltek, és amely az e feladatok ellátását lehetővé tévő munkavállalókkal és műszaki eszközökkel, valamint bizonyos szervezeti felépítéssel rendelkezik.

31 A „különálló […] egység” és a „valamely [vállalkozás] keretében” kifejezések alkalmazásával a Bíróság pontosította, hogy a „vállalkozás” és a „telephely” fogalma különbözik egymástól, és hogy a telephely rendszerint valamely vállalkozás részét képezi. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy abban az esetben, ha a vállalkozásnak nincs több különálló egysége, a telephely és a vállalkozás egybeessen.

32 Az Athinaïki Chartopoiïa ítélet (C-270/05, EU:C:2007:101) 28. pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy mivel a 98/59 irányelv azon gazdasági-társadalmi következményekre irányul, amelyeket a csoportos létszámcsökkentések valamely meghatározott helyi összefüggésben és társadalmi környezetben kiválthatnak, a szóban forgó egységnek nem feltétlenül kell valamilyen jogi önállósággal, sem gazdasági, pénzügyi, igazgatási vagy technológiai önállósággal rendelkeznie ahhoz, hogy „telephelynek” minősülhessen.

33 Következésképpen kitűnik a Bíróság ítélkezési gyakorlatából, hogy ha valamely „vállalkozás” több olyan egységet foglal magában, amelyek megfelelnek a jelen ítélet 28., 30. és 32. pontjában kifejtett szempontoknak, az az egység minősül a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett „telephelynek”, ahova az elbocsátással érintett munkavállalókat a munkavégzésre beosztották.

34 Ezen ítélkezési gyakorlat alkalmazandó a jelen ügyre.

35 Meg kell állapítani, hogy a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának i. alpontjában szereplő „telephely”, illetve „telephelyek” kifejezések jelentése megegyezik az ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjában szereplő „telephely”, illetve „telephelyek” kifejezések jelentésével.

36 E tekintetben a Bíróság előtti tárgyaláson hivatkozott azon körülmény, amely szerint a „telephely” kifejezést többek között e rendelkezés angol, spanyol, francia és olasz nyelvi változatában többes számban használják, nem releváns. E nyelvi változatokban ugyanis a „telephelyek” kifejezés többes

számban szerepel az említett rendelkezésnek mind az a) pontja i. alpontjában, mind az a) pontja ii. alpontjában. Ezenfelül – amint azt a főtanácsnok az indítványának 53. pontjában hangsúlyozta – a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontja ii. alpontjának több más nyelvi változata egyes számban használja ezt a kifejezést, ami kizárja azt az értelmezést, amely szerint az ez utóbbi rendelkezésben meghatározott küszöb valamely „vállalkozás” valamennyi „telephelyére” vonatkozik.

37 A 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjában szereplő lehetőség – az azon időszak tekintetében fennálló különbség kivételével, amely alatt az elbocsátásokra sor kerül – úgy tűnik, hogy az ugyanezen rendelkezés a) pontjának i. alpontjában szereplő lehetőségnek lényegében egyenértékű alternatívája.

38 A 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának egyetlen eleme sem utal arra, hogy az e rendelkezés ugyanezen albekezdésében szereplő „telephely”, illetve „telephelyek” kifejezéseknek eltérő jelentést kellene tulajdonítani.

39 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Athinaïki Chartopoiïa ítélet (C-270/05, EU:C:2007:101) alapjául szolgáló ügyben a Bíróság nem vizsgálta, hogy a Görög Köztársaság a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának i. alpontjában vagy ii. alpontjában meghatározott megoldást választotta-e. Ezen ítélet rendelkező része az 1. cikk (1) bekezdésének a) pontjára vonatkozik, anélkül hogy különbséget tenne e rendelkezés a) pontjának i. alpontjában vagy a) pontjának ii. alpontjában szereplő lehetőségek között.

40 Az a tény, hogy a jogalkotó választást enged a tagállamoknak a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának i. alpontjában, illetve ii. alpontjában szereplő lehetőségek között, azt jelzi, hogy a „telephely” fogalmának nem lehet teljesen más tartalma annak függvényében, hogy az érintett tagállam a számára felajánlott alternatívák közül az egyiket vagy a másikat választja.

41 Ezenkívül egy ilyen mértékű különbség ellentétes lenne a 98/59 irányelv (7) preambulumbekezdésében hangsúlyozott, csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítése elősegítésének szükségességével.

42 Ami a kérdést előterjesztő bíróság azon kérdését illeti, hogy a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontja az egyes, külön vizsgált telephelyeken végrehajtott elbocsátások figyelembevételét követeli-e meg, kétségtelen, hogy azon értelmezés, amely szerint e rendelkezés valamely vállalkozás valamennyi telephelyén végrehajtott elbocsátások összesített számának figyelembevételét követeli meg, jelentősen megnövelné azon munkavállalók számát, akik a 98/59 irányelv védelmét élvezhetnék, ami megfelel ezen irányelv egyik célkitűzésének.

43 Azonban emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelvnek nemcsak az a célja, hogy erősítse a munkavállalók védelmét a csoportos létszámcsökkentések esetén, hanem az is, hogy egyfelől biztosítsa a különböző tagállamokban a munkavállalók jogainak hasonló védelmét, másfelől pedig közelítse egymáshoz az uniós vállalkozásoknak az e védelemre vonatkozó szabályokkal együtt járó terheit (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Egyesült Királyság ítélet, C-383/92, EU:C:1994:234, 16. pont; Bizottság kontra Portugália ítélet, C-55/02, EU:C:2004:605, 48. pont; Confédération générale du travail és társai ítélet, C-385/05, EU:C:2007:37, 43. pont).

44 Márpedig a „telephely” fogalmának a jelen ítélet 42. pontjában említett értelmezése egyfelől ellentétes lenne azon célkitűzéssel, amely annak biztosítására irányul, hogy a munkavállalók jogai az összes tagállamban hasonló védelemben részesüljenek, másfelől nagyon különböző terhekkel járna együtt azon vállalkozások számára, amelyeknek az érintett tagállam választásától függően teljesíteniük kell az ezen irányelv 2–4. cikke szerinti, tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó kötelezettségeket, ami szembemenne az uniós jogalkotó azon célkitűzésével is, hogy e terhek súlya az összes tagállamban hasonlóvá váljon.

45 Hozzá kell tenni, hogy ezzel az értelmezéssel nemcsak a csoportos létszámleépítéssel érintett munkavállalók valamely csoportja kerülne a 98/59 irányelv hatálya alá, hanem adott esetben valamely – esetleg ugyanazon vállalkozás többi telephelyéhez képest különálló és távoli agglomerációban található – telephely egyetlen munkavállalója is, ami ellentétes lenne a „csoportos létszámleépítés” kifejezés szokásos értelmében vett fogalmával. Ezenfelül ezen egyetlen munkavállaló elbocsátása a 98/59 irányelv rendelkezéseiben szabályozott tájékoztatási és konzultációs eljárás megindítását eredményezné, amely rendelkezéseket azonban nem ilyen egyedi esetekhez igazították.

46 Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a 98/59 irányelv csoportos létszámcsökkentés esetén a munkavállalók tájékoztatására és a velük folytatott konzultációra vonatkozó minimumvédelmet vezet be (lásd: Confédération générale du travail és társai ítélet, C-385/05, EU:C:2007:37, 44. pont). E tekintetben meg kell jegyezni, hogy ezen irányelv 5. cikke biztosította a tagállamok ahhoz való jogát, hogy a munkavállalókra nézve kedvezőbb törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseket alkalmazzanak vagy fogadjanak el, vagy a munkavállalókra nézve kedvezőbb kollektív szerződések alkalmazását engedélyezzék vagy segítsék elő.

47 E jog keretében a 98/59 irányelv 5. cikke lehetővé teszi a tagállamok számára többek között, hogy az ezen irányelvben meghatározott védelmet ne csak valamely telephelynek az említett irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett olyan munkavállalóinak nyújtsák, akiket elbocsátottak vagy akiket el fognak bocsátani, hanem valamely vállalkozás vagy ugyanazon munkáltató vállalkozásának valamely része elbocsátással érintett valamennyi munkavállalójának is; a „vállalkozást” úgy értve, hogy az magában foglalja e vállalkozásnak vagy a vállalkozás e részének összes különálló foglalkoztatási egységét.

48 Noha a tagállamok a 98/59 irányelv 5. cikke alapján ekképpen kedvezőbb szabályokat írhatnak elő a munkavállalókra, köti őket az ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának i. és ii. alpontjában szereplő „telephely” uniós jogi fogalmának önálló és egységes – a jelen ítélet 33. pontjából következő – értelmezése.

49 A fentiekből következően a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának i. és ii. alpontjában szereplő meghatározás az egyes, külön vizsgált telephelyeken végrehajtott elbocsátások figyelembevételét követeli meg.

50 A Bíróságnak a „telephely” fogalmával kapcsolatos, a jelen ítélet 28., 30. és 32. pontjában hivatkozott értelmezését alátámasztják az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról szóló, 2002. március 11-i 2002/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 80., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 219. o.) rendelkezései, amelyek közül a 2. cikk a) és b) pontja szintén világos különbséget tesz a „vállalkozás” és az „üzem [helyesen: telephely]” fogalma között.

51 A jelen esetben a Bíróság rendelkezésére álló, a jelen ítélet 16. pontjában kifejtett információkból kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó mindegyik üzlet különálló, rendszerint állandó egység, amelynek meghatározott feladatokat kell ellátnia, nevezetesen főszabály szerint áruk értékesítését, és amely e célból több munkavállalóval, műszaki eszközökkel és szervezeti felépítéssel rendelkezik, amennyiben az üzlet egy önálló költségközpont, amelyet az üzletvezető irányít.

52 Következésképpen az ilyen üzlet megfelelhet az állandó ítélkezési gyakorlat jelen ítélet 28., 30. és 32. pontjában hivatkozott, a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdésében szereplő „telephely” fogalmára vonatkozó szempontjainak, amelyet azonban az alapügy konkrét körülményeire tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni.

53 Ilyen körülmények között azt kell válaszolni az első kérdésre egyfelől, hogy a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjában szereplő „telephely” fogalmát ugyanúgy kell értelmezni, mint az ugyanezen albekezdés a) pontjának i. alpontjában szereplő fogalmat, másfelől, hogy

a 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalók tájékoztatására és konzultációjára vonatkozó kötelezettséget ír elő valamely vállalkozás meghatározott telephelye legalább 20 munkavállalójának 90 napos időszakon belüli elbocsátása esetén, de olyan esetben, amikor ugyanilyen időszak alatt a vállalkozás valamennyi telephelyén vagy bizonyos telephelyein végrehajtott elbocsátások összesített száma éri el vagy haladja meg a 20 munkavállalós küszöböt, nem ír elő ilyen kötelezettséget.

A költségekről

54 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1998. július 20-i 98/59/EK tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontjában szereplő „telephely” fogalmát ugyanúgy kell értelmezni, mint az ugyanezen albekezdés a) pontjának i. alpontjában szereplő fogalmat.

A 98/59 irányelv 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése a) pontjának ii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalók tájékoztatására és konzultációjára vonatkozó kötelezettséget ír elő valamely vállalkozás meghatározott telephelye legalább 20 munkavállalójának 90 napos időszakon belüli elbocsátása esetén, de olyan esetben, amikor ugyanilyen időszak alatt a vállalkozás valamennyi telephelyén vagy bizonyos telephelyein végrehajtott elbocsátások összesített száma éri el vagy haladja meg a 20 munkavállalós küszöböt, nem ír elő ilyen kötelezettséget.

Aláírások